

До
Научното жури
При ЮЗУ „Неофит Рилски”
Благоевград

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Райна Московска Койчева,
научна специалност “Трудово право и общественостигуряване”,
ЮФ на УНСС, гр. София

определена със заповед № 3492/16.12.2013 г. на ректора на ЮЗУ за член на
научното жури за присъждане на образователна и научна степен „доктор”
на Николета Георгиева Лазарова,
по научно направление 3.6 „Право”,
научна специалност 05.05.10 „Трудово право и общественостигуряване”
въз основа на дисертационен труд на тема „Срочни трудови договори”

Уважаеми членове на научното жури,

След като се запознах с дисертационния труд на докторант Николета Лазарова
мога да заявя, че той отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 ЗРАСРБ - да съдържа
научни или научноприложни резултати, които представляват оригинален принос в
науката и да показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по
съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания.

По-конкретно дисертационният труд на докторант Николета Лазарова се
характеризира със следните *научни достойнства*:

На първо място той се отличава с актуалност на предмета и научна новост,
поради това, че след изменението на КТ от 2001 г., с което беше значително
променена уредбата на срочните трудови договори, в нашата литература липсва
цялостно теоретично изследване върху проблемите на тези договори. При това
следва да се отбележи, че дисертационният труд има не само теоретична стойност,

но и голямо практическо значение, тъй като в практиката непрекъснато възникват въпроси, свързани с един или друг аспект на срочните трудови договори, нерядко те са предмет на съдебни дела и задълбоченото им изследване несъмнено би могло да бъде от полза за правилното тълкуване и прилагане на нормативната уредба на срочните трудови договори, както и за нейното усъвършенстване чрез евентуалното възприемане от законодателя на предложенията de lege ferenda.

На второ място прави впечатление доброто структуриране на труда.

Едно от безспорните предимства на труда е доброто познаване на материята и умелото аргументиране на авторските тези. Разсъжденията на авторката са логични и подкрепени с цитираната от нея литература и съдебна практика, която е подробно изследвана и анализирана.

Заслужава отбелязване ясният и точен език и добрият юридически стил, както и коректната полемика с авторите, чиито становища Николета Лазарова не приема.

Едно от най-важните достойнства на труда са изводите, които докторантката прави въз основа на действащата нормативна уредба, както и предложенията de lege ferenda за бъдещото ѝ усъвършенстване, които са добре обосновани, резонни и целесъобразни.

Бих могла да посоча само примерно *някои от конкретните научни приноси* на труда, а именно:

1/ предложението да се възприеме изцяло нов подход при уредбата на срочните договори, а именно: да се премахне ограничението такива да се сключват само за работи, които са временни, сезонни или краткотрайни и се даде по-голяма свобода на страните да съобразят продължителността на трудовия договор със своите интереси, като в същото време се пресече възможността за сключване на т.нар. „верижни трудови договори” чрез ограничаване на броя на срочните трудови договори, които страните могат да сключат и ограничаване на тяхната обща продължителност (с.37-38);

2/ предложението договорите с прекратително условие да бъдат уредени в отделна разпоредба (с.113-114);

3/ предложението към разпоредбата, уреждаща договорите с прекратително условие да бъдат включени още договорът за работа на длъжност, определена за

заемане от бременна или трудоустроен, за времето до явяване на кандидат, който има право да я заеме, както и договорът за работа на длъжност, която се заема с избор за времето, докато бъде заета въз основа на избор (с. 141);

4/ предложението за въвеждане на еднакъв срок на предизвестието за работещите по срочни и по безсрочни трудови правоотношения (с.60-61). Това предложение е с голяма практическа важност с оглед синхронизиране на уредбата на прекратяването с предизвестие с изискванията на чл. 68, ал. 2 КТ за недискриминация на работещите по срочни трудови договори;

5/ същото би могло да се каже и за предложението за изменение на разпоредбата на чл. 221, ал. 2 КТ, като срокът за изчисляване на размера на обезщетението, което дисциплинарно уволненият работник или служител дължи на работодателя си, се уеднакви за работещите по срочен и по безсрочен трудов договор (с. 63);

6/ разграничението между трудов договор със срок за изпитване и трудов договор за ученичество от една страна и срочните трудови договори от друга (Глава II) и др.

Към докторант Николета Лазарова могат да бъдат отправени и някои **критични бележки и препоръки** по отношение на представения дисертационен труд:

1/ Чуждестранната литература е много слабо застъпена – само две заглавия на руски език. Липсва и достатъчно сравнителноправен анализ. Такъв се открива само на с. 19-20 и 40-44 от дисертационния труд. Смятам, че трудът би спечелил, ако се обогати с малко повече сравнителноправен анализ;

2/ Заглавията на чуждестранните закони би трябвало да се преведат на български език, напр. вместо „Трудовой кодекс Российской Федерации” трябва да бъде „Трудовият кодекс на Руската Федерация” (с. 19 и с. 40);

3/ Смятам, че би било добре в заключението освен предложенията de lege ferenda докторантката да обобщи и някои от по-важните изводи, до които е достигнала в хода на изследването, като например, изводът, че трансформацията по чл. 69, ал. 1 КТ ще е възможна само когато срочният трудов договор е сключен на основание чл. 68, ал. 4 КТ, но не и когато той е срочен поради характера на работата

(с. 65-66); изводът, че страните по трудовото правоотношение не могат да дерогират приложението на презумпцията по чл. 69, ал. 1 КТ с изрична уговорка в този смисъл при сключване на трудовия договор (с. 50-51); изводът, че прекратяването на трудовите договори по чл. 68, ал. 1, т. 2-5 КТ поради сбъждане на конкретното условие няма да има обратен ефект (с. 111); изводът, че работникът или служителят, чието трудово правоотношение се прекратява на основание чл. 325, ал. 1, т. 8 КТ има право да оспори законосъобразността на проведения конкурс като основание за възникване на трудово правоотношение с друг работник или служител (с. 132-133) и др.

Това са важни изводи, които трябва да намерят място в заключението, защото ценността на един дисертационен труд не е единствено и само в предложенията *de lege ferenda*, но и в интерпретацията на правната уредба *de lege lata*, която би спомогнала за правилното ѝ разбиране, тълкуване и прилагане;

4/ Друг важен извод, който прави докторантката е, че изтичането на сезона е бъдещо несигурно събитие и от тази гледна точка договорът за сезонна работа не може да се приеме за срочен (с. 23). Напълно споделям този извод, но смятам, че докторантката е трябвало да го доразвие, като даде предложение *de lege ferenda* за изключване на договора за сезонна работа от кръга на срочните трудови договори, базирано на логическите аргументи, изложени на с. 22-23, както и на сравнителноправния анализ с руското законодателство;

5/ Още една препоръка, от която докторантката би могла да се възползва, ако прецени, е свързана с разсъжденията ѝ във връзка с трансформацията на безсрочния трудов договор в срочен такъв (с. 31-35). Моето мнение по посочения проблем е, че законът трябва да забрани подобна трансформация, защото тя винаги ще е във вреда на работника или служителя. На практика той няма никаква полза от срочен трудов договор, защото много по-лесно би могъл да прекрати едно безсрочно трудово правоотношение. Ако Николета Лазарова споделя това мнение, тя би могла да задълбочи разсъжденията си в тази насока и да даде предложение *de lege ferenda* в този смисъл, още повече, че подобно разрешение вече съществува в някои чужди законодателства, видно от сравнителноправния анализ на с. 41.

Разбира се, посочените критични бележки и препоръки не биха могли да се отразят на общата положителна оценка на труда, нито да омаловажат неговите научни достойнства.

В заключение считам, че дисертационният труд на докторант Николета Лазарова представлява оригинално съчинение с приносен характер. Той в пълна степен отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 ЗРАСРБ и показва, че тя притежава задълбочени теоретични знания в областта на трудовото и на частното право въобще, както и способности за самостоятелни научни изследвания.

С оглед на гореизложеното предлагам на уважаемото научно жури да вземе решение, с което да присъди на Николета Георгиева Лазарова образователната и научна степен „доктор”.

10.01. 2014 г.

град София

.....

доц. д-р Райна Койчева